

ພາກ 1. ຄວາມເປັນມາຂອງໂຄງການ

ສະເໜີໂຄງການໂດຍຫຍໍ້	1
ຫຸ້ນສ່ວນໂຄງການ	2
ຄວາມຈຳເປັນແລະເຫດຜົນ ເພື່ອສ້າງໂຄງການນຳເຫັນ 2	3
ການປະກອບສ່ວນຕີເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ	3
ໂຄງປະກອບດ້ານນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍແລະການປຶກຄອງ	4

ລັດຖະບານ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປລາວ) ແລະ ກຸ່ມໄຟຟ້າ ນັ້ນເຫີນ 2 (NTEC) ກຳລັງສະເໜີ ໃຫ້ສ້າງແລະ ດຳເນີນໂຄງການໄຟຟ້ານຳເຫັນ 2 ຢູ່ໃນ ສປປລາວ. ພາກນີ້ ໄດ້ສະເໜີກ່ຽວກັບໂຄງການ ແລະສະຖານະ ການ ຂອງໂຄງການ ຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງປະເທດ. ໂຄງປະກອບດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະລະບຽບກົດໝາຍ ກໍຢັງໄດ້ອະນຸຍາຍໃນພາກນີ້ ເຊັ່ນດຽວກັນ.

ສະເໜີໂຄງການໂດຍຫຍໍ້

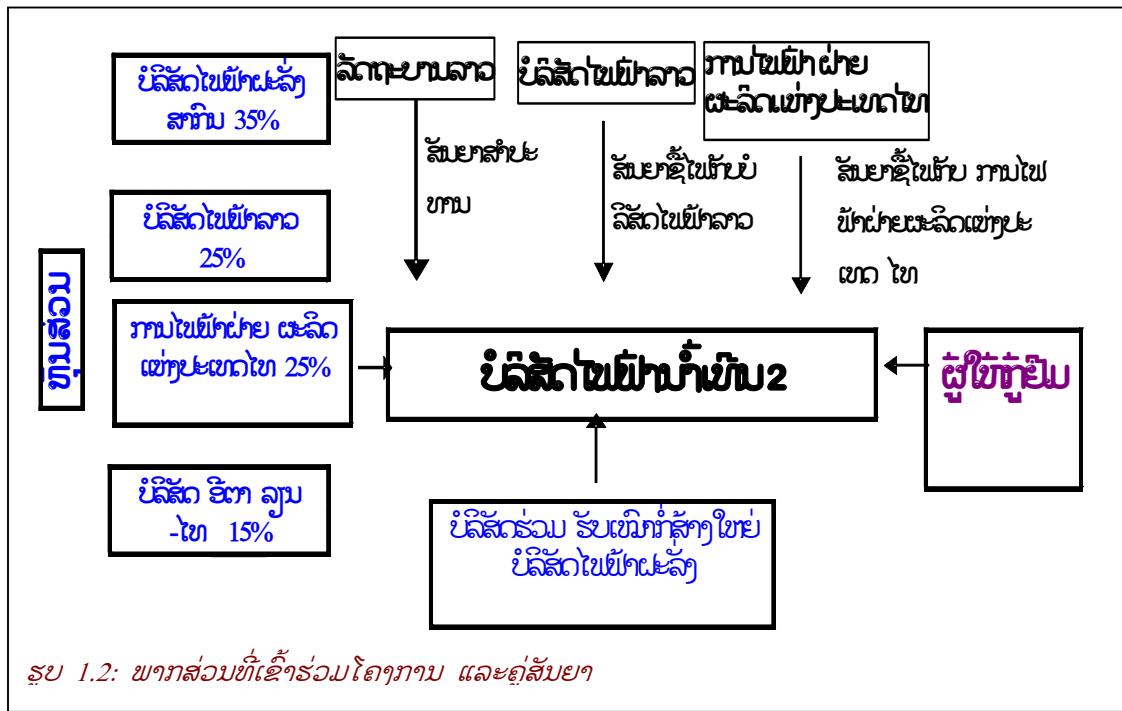
ສປປລາວ ຕັ້ງຢູ່ໃນ ພາກກາງຂອງອາຊີ ຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້, ກວມເອົາເນື້ອທີ່ ຫ້າງໝົດ 236.800ກມ², ນ້ອຍກວ່າປະເທດອັງກິດ. ສປປລາວ ເປັນປະເທດ ທີ່ບໍ່ມີຊາຍແດນຕິດກັບນັ້ນຂະເລ, ເປັນ ປະເທດທີ່ມີພູເຂົາໝາຍ ແລະເກືອບທັງໝົດເນື້ອທີ່ ຂອງປະເທດ ແມ່ນນອນຢູ່ໃນອ່າງແມ່ນທີ່ຂອງຕອນ ລຸ່ມ ຂໍ້ເປັນຊາຍແດນແລະຍາວຢູ່ ຈາກເຫີ້ນ ລົງໄຕຂອງປະເທດ. ສປປລາວ ມີພືນລະເມືອງ ປະມານ 5,4 ລ້ານຄົມ. ປະຊາຊົນສ່ວນໝາຍ ດຳລົງ ຂີວິດ ຢູ່ຕາມບັນຕ່າງໆ ທີ່ກະແຈກກະຈາຍ ຂໍ້ເສັ້ນຫາງເຂົ້າອອກຢ້າງເປັນບັນຫາຢູ່ ຍ້ອນພູມສັນຖານ

ແລະ ດິນພ້ອມາວາດ. ສປປລາວ ມີຊາຍແດນຕິດ ກັບແຂວງຢູ່ນາຂອງ ປະເທດຈີນ ຢູ່ດ້ານເໜືອ, ກັບຫວົງດຸນນາມ ດ້ານຕາເວັນອອກ, ກັບກຳປຸເຈຍ ດ້ານໃຕ້, ກັບໄທດ້ານຕາເວັນຕິກ ແລະມົງມາດ້ານ ຕາເວັນຕິກສ່ຽງເໜືອ.

ໂຄງການໄຟຟ້ານຳເຫັນ 2 ແມ່ນມີທີ່ຕັ້ງຢູ່ ແຂວງຄຳມ່ວນ ພາກກາງຂອງ ສປປລາວ. ໂຄງການ ດັ່ງກ່າວ ຈະປະກອບດ້ວຍເຂື້ອນຕັນສາຍນຳເຫັນ ທີ່ເປັນສາຂາຂອງແມ່ນທີ່ຂອງ ຂໍ້ຈະສ້າງອ່າງເກັບນຳ ໂດຍມີເນື້ອທີ່ 450 ກມ² ຖົມພູພຽງນາກາຍ ພົມ ມີບໍລິມາດສູງສຸດ 3.910 ລ້ານແມັດກັອນ. ນຳຈາກ ອ່າງເກັບນຳ ຈະໄດ້ຕ່າວນຮັບໃຫ້ໂຕນຕິກ ສູງກ່ວາ 350ມ ລົງສູໂຮງໄຟຟ້າ ຂໍ້ຕັ້ງຢູ່ຕົນພູພຽງນາກາຍ ໄກສັບເມືອງຍົມມະລາດ. ນຳທີ່ໃຫ້ອອກຈາກໂຮງ ໄຟຟ້າ ແມ່ນຈະໄຫ້ເຂົ້າໄປໃນອ່າງດັດສິມນຳ ແລະ ຕໍ່ຈາກນັ້ນ ແມ່ນຈະໄຫ້ລົງໄສ່ເຂົ້າໄຟ ຕາມຄອງນຳ ທີ່ມີຄວາມຍາວ 27ກມ. ໂຮງໄຟຟ້າ ຈະມີກຳລັງຕິດ ຕັ້ງ 1.080ເມກາວັດ (ສຸທິ 1.070ເມກາວັດ). ປະ ມານ 995ເມກາວັດ ຈະຂາຍໃຫ້ການໄຟຟ້າຝ່າຍແຍະ ລືດແຫ່ງປະເທດໄທ ແລະ 75 ເມກາວັດ ຂາຍໃຫ້ ບໍລິສັດໄຟຟ້າລາວ. ໄຟຟ້າຂາຍໃຫ້ໄທ ແມ່ນຈະນຳ ສົ່ງໄປຕາມສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ 500ກິໂລໂວນ ທີ່ມີຄວາມ ຍາວ 138ກມ. ຈຸດສົ່ງແມ່ນຕັ້ງຢູ່ຊາຍແດນ ລາວ-ໄທ

ໄກສັນຕະລາງ ແມ່ນ ສຳເນົາ ໂດຍບໍ່ໄດ້.

ຊ່ວຍປ້ອງກັນລັດຖະບານ ບໍ່ໃຫ້ລົງທຶນກໍ່ສາງແລະສູງ

70ກມ ຈະນຳສິ່ງ ອອກຈາກໂຮງໄພັ້ງ ເຖິງສະຫານີ
ແຈກໄພທີ່ທ່າແຊກ ເພື່ອເຊື້ອມຕໍ່ເຂົ້າກັບລະບົບ
ໄພັ້ງ ຂອບໃຈສິນໄພັ້ງ ລາວ.

ໜ້າຍໃນການດຳເນີນງານ, ແຕ່ພ້ອມຄູວັກນີ້ນ ກໍ
ຈະໄດ້ຜົນປະໂຫຍດຢ່າງໝວງໝາຍ ຈາກການເບັນ
ຫຸ້ນສ່ວນ 25% ໃນໂຄງການ ຕາງໜ້າໂດຍບໍລິສັດ
ໄຟຟ້າລາວ. ສ່ວນຍັງເຖິງ 75% ນີ້ນ, ບໍລິສັດໄຟຟ້າ
ຝລ້ຳ ທີ່ຫຸ້ນ 35%, ບໍລິສັດເຍະລິດໄຟຟ້າມະຫາຊີນ
ຈຳກັດ 25% ແລະ ບໍລິສັດພັດທະນາອືຕາລຸນ-ໄທ
ມະຫາຊີນຈຳກັດ 15%. ລາຍຮັບທີ່ໄດ້ຈາກໂຄງການ
ຈະໄດ້ມີການແບ່ງປັນກັນ ຕາມການທີ່ຫຸ້ນຂອງແຕ່
ລະຜ່າຍ. ລັດຖະບານ ຈະໄດ້ຜົນປະໂຫຍດຈາກການ
ທີ່ຫຸ້ນຂອງຕົນ 25% ແລະນອຈາກນີ້ນ ກໍຈະໄດ້ມີ
ລາຍຮັບ ຈາກການເວັບຄ່າພາສີ ແລະ ອ່າພາກຫວາ.

ມູນຄ່າໂຄງການທັງໝົດ 1,3 ຕັ້ງໂລາອາເມ
ລົງກາ ລວມທັງມູນຄ່າການກໍ່ສ້າງ, ມາດຕະການ
ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທິບ ແລະການທິດແກ່ນຄ່າເສຍໜ້າຍ,
ການຍິກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ
ແລະກອງໝຶນສຸກເສີນ. ຫຼູສ່ວນພື້ນຖານ ຈະມີ
ປະມານ 30% ຂອງມູນຄ່າທັງໝົດ ສ່ວນໜີໂຄງ
ການ ຈະຕິກເປັນຕົງໃຫ້ແລະໂດລາ ປະມານແນວ
ລະ 35%.

บัญชีรวมโครงการ

ໂຄງການ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ຕາມຮູບ
ແບບ "ສ້າງ, ເປັນເຈົ້າຂອງ, ດຳເນີນການ ແລະ
ມອບ" ໂດຍກຸ່ມໄຟຟ້ານຳເຫັນ 2 ແລະ ລັດຖະບານ
ສປປລາວ. ໃນເດືອນສິງຫາ 2002, ກຸ່ມໄຟຟ້າ
ນຳເຫັນ 2 ແລະ ລັດຖະບານ ໄດ້ຮ່ວມກັນສ້າງເປັນ
ບໍລິສັດໄຟຟ້ານຳເຫັນ 2. ບໍລິສັດໄຟຟ້ານຳເຫັນ 2
ຈະຮັບຜິດຊອບການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນງານ
ໂຄງການໃນໄລຍະ 25 ປີ ແລະ ຫຼັງຈາກນັ້ນ
ຈະໄດ້ມອບໃຫ້ລັດຖະບານ ເປັນຜູ້ສືບຕໍ່ ດຳເນີນງານ
ແລະບົວລະບັດຮັກສາ. ສັນຍາສຳປະຫານໂຄງການ
ໄດ້ເຊັນກັນໃນເດືອນຕຸລາ 2002 ຫຼືໃນນັ້ນ ໄດ້ກຳ
ນົດຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງບໍລິສັດໄຟຟ້ານຳເຫັນ 2
ແລະລັດຖະບານ ຕາມສັນຍາ "ສ້າງ, ເປັນເຈົ້າຂອງ,
ດຳເນີນການ ແລະມອບ". ວິທີການດັ່ງກ່າວ ຈະ

ຄວາມຈຳເປັນແລະເຫດຜົນ ເພື່ອສ້າງໂຄງການ ການນໍ້າເທິນ 2

ສປປລາວ ເປັນໜຶ່ງຂອງປະເທດທີ່ທຸກຍາກ
ທີ່ສຸດຂອງໂລກ ຍັງອາໄສ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກສາກົນ
ຢ່າງໝວງໝາຍຢູ່. ເກືອບເຕື່ອໜຶ່ງ ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນ
ຄວາມທຸກຍາກ. ໃນປີ 2001, ລາຍຮັບປະຈຳປີ
ຕໍ່ທີ່ວົດນິນ (ຜ່ານມາເອີ້ນ ພະລິດຕະພັນພາຍໃນລວມ
ຕໍ່ທີ່ວົດນິນ) ແມ່ນ 290 ໂດລາ (ທະນາຄານໂລກ,
2001). ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ໄດ້ຈັດ
ສປປລາວ ຈາກດັດສະນີ “ການພັດທະນາຊັບພະຍາ
ກອນມະນຸດ” ຢູ່ໃນອັນດັບທີ 135 ໃນ 175 ປະເທດ
ທີ່ໄດ້ຖືກຕີລາຄາມາໃນໂລກ, ອັນເຮັດໃຫ້ ສປປລາວ
ຈັດ ຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່ສຸດ ໃນປະເທດອາຊີຕາເວັນອອກ
ສ່ຽງໃຕ້ (ບົດລາຍງານ ຂອງອົງການ ສປປ ກ່ຽວກັບ
ການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, 2003).
ລັດຖະບານ ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມສຸດຂີດ ໃນ
ການດຶງດູດເອົາ ການລົງທຶນຕ່າງປະເທດ ເພື່ອມາ
ພັດທະນາເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດຊາດ ແລະເພື່ອ
ໜູດອອກຈາກ ສະພາບປະເທດທີ່ພັດທະນາຫຼັກຊ້າ
ກວ່າໜູ້. ນາຍົກລົດຖະມົນຕີ ໄດ້ກໍານົດເອົາປີ 2020
ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍ ດັ່ງກ່າວ.

ນອກເໜືອຈາກທ່າແຮງ ໃນການພັດທະນາ
ໄຄງການໄຟຟ້ານັ້ຕີກແລ້ວ, ສປປລາວ ກໍຍັງມີ
ທ່າແຮງ ໃນການພັດທະນາບໍ່ແກ່, ການທ່ອງທ່ຽວ
ແລະການຊຸດຄົນໄມ້. ຍ່າງໃດກຳຕາມ, ໃນໄລຍະ
ຜ່ານມາ, ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ຍ້າງ
ຫັນມີຄວາມຍືນຍົງເທື່ອ. ໃນໝາຍຂ່ອນ, ການຕັດໄມ້
ນີ້ ໄດ້ຮັດໃຫ້ໜູ້ສືບຕໍ່ເຮັດໃຫ້ ທຶນອາໄສຂອງສັດປ່າ
ເຊື້ອມໂຊມລົງ ແລະດົນຖືກສູນເສຍຍ້ອນການເຊາະ
ໄໝ. ບັນຫາໃຫຍ່ຕໍ່ສັດປ່າ ແມ່ນການຄ້າຂາຍສັດປ່າ
ທ້າງຢູ່ພາຍໃນແລະໄປປະເທດໄກ້ຄົງ. ທ່ວ່າງບໍ່ດິນມາ
ນີ້, ລັດຖະບານ ໄດ້ສ້າງກົນໄກດ້ານລະບຽບກົດໝາຍ
ສໍາລັບຕິດຕາມກວດກາການຊຸດຄົນໄມ້ ແລະກຳລັງ
ພັດທະນາຂັ້ນຕອນຢ່າງຈິງຈັງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການນຳ

ໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ມີລັກສະນະຍືນຍົງ ດ້ວຍ
ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກອົງການໃຫ້ທຶນຈຳນວນໜຶ່ງ ລວມ
ເອົາ ທະນາຄານໂລກ, ອົງການຮ່ວມມືເພື່ອການພັດ
ທະນາສາກົນ ຂອງປະເທດຝຶນແລນ ແລະອົງການ
ຮ່ວມມືດ້ານວິຊາການ ຂອງປະເທດເຢຍລະມັນ.
ເມື່ອເວົ້າເຖິງ ຜົນກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ຈາກການຊຸດຄົນໄມ້ຂະຊາຍ ແລະ
ການຄ້າຂາຍສັດປ່າ, ການພັດທະນາໄຟຟ້ານັ້ຕີກ
ເປັນຫາງເລືອກນຶ່ງສຳລັບ ລັດຖະບານ ໃນການສ້າງ
ລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ປະເທດຊາດ ໃຫ້ມີລັກສະນະໜັນຄົງ
ແລະປັບປຸງສະພາບ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງ
ຄົມ ຂອງປະເທດ ໃຫ້ດີຂຶ້ນໄປເລື້ອຍໆ.

ການປະກອບສ່ວນຕົ້ນເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ

ການຊາຍໄຟຟ້າ ໃຫ້ການໄຟຟ້າຝ່າຍຜະລິດ
ແຫ່ງປະເທດໄທ ແມ່ນປະຕິບັດຕາມບົດບັນທຶກ
ຄວາມເຂົ້າໃຈ ຫຼືເຊັນກັນລະຫວ່າງລັດຖະບານ ສປປ
ລາວ ແລະ ການໄຟຟ້າຝ່າຍຜະລິດແຫ່ງປະເທດໄທ
ໃນປີ 1993 ສຳລັບການຂາຍໄຟຟ້າ ໃນຈຳນວນ
1.500 ເມກາວັດ. ໃນປີ 1996, ລັດຖະບານ ສປປ
ລາວ ແລະ ການໄຟຟ້າຝ່າຍຜະລິດແຫ່ງປະເທດໄທ
ໄດ້ເຊັນບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈຕື່ມ ທີ່ຈະເພີ້ມການ
ຂີ້-ຂາຍໄຟຟ້າ ເປັນຈຳນວນຫັງໜິດ 3.000 ເມກາ
ວັດ. ສັນຍາໄດ້ເຊັນກັນ ລະຫວ່າງສອງປະເທດໃນປີ
1998 ໂດຍ ສປປລາວ
ຈະສົ່ງພະລັງງານໄຟຟ້າອອກ ຂາຍໃຫ້ໄທໃນຈຳນວນ
1.600 ເມກາວັດ ໃນປີ 2006 ແລະ 1.700
ເມກາວັດ ໃນປີ 2008.

ໃນໄລຍະສໍາປະທານໄຄງການ 25 ປີ, ລັດ
ຖະບານ ຈະໄດ້ຮັບເງິນປະມານ 2 ຕີ້ ໂດລາ ຈາກ
ໄຄງການ ຂຶ້ງໃນນີ້ ຈະໄດ້ມາຈາກຄ່າພາກໝວງ
(ປະມານ 765 ລ້ານໂດລາ), ຄ່າພາສີ (ປະມານ
428 ລ້ານໂດລາ), ການແບ່ງບັນຜົນ (ປະມານ 729
ລ້ານໂດລາ), ການຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງ (25 ລ້ານ ໂດ
ລາ) ແລະຫຼັນສ່ວນ (ປະມານ 48 ລ້ານໂດລາ).

ລາຍຮັບ ຫຼືແມ່ນອນຈາກໂຄງການ ແມ່ນຂຶ້ນກັບ ປັດໄຈສຳຄັນຈຳນວນໜຶ່ງ ລວມທັງຄວາມຕ້ອງການ ພະລັງງານ ຈາກການໃໝ່ພ້າຜ່າຍຜະລິດແຫ່ງປະເທດໄທ ຄືດັ່ງກໍານົດໄວ້ ໃນສັນຍາຊື້ຂາຍໄຟພ້າ. ລັດຖະບານ ມີຄວາມຕັ້ງໃຈ ນຳໃຊ້ລາຍຮັບດັ່ງກ່າວເພື່ອສ້າງແຜນງານ ຫຼືຈະປະກອບສ່ວນໃນການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ໂດຍສິ່ງເສີມ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.

ຄ່າຄຸມຄອງອ່າງໂຕ່ງ ແມ່ນຈະໄດ້ຮັບ ຈາກໂຄງການ 1 ລ້ານໂດລາ ໃນແຕ່ລະບີ ແລະຈະໄດ້ຮັບເພີ່ມຕົ້ນ 6,5 ລ້ານໂດລາ ໃນໄລຍະກໍ່ສ້າງໂຄງການ ເພື່ອພັດທະນາໂຄງຮ່າງແລະແຜນປະຕິບັດງານການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ. ຂຶ້ນຮອນເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຈະນຳໃຊ້ ສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງ ປ່າສະຫງວນນາກາຍ-ນັ້ນເຫັນ ໃນເນື້ອທີ່ 3,500ກມ² ຊຶ່ງສ່ວນໜ້າຍ ເປັນອ່າງໂຕ່ງຢູ່ເທິງຂອງອ່າງເກັບນີ້. ເຮັດແນວນີ້, ໂຄງການ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປັບປຸງໂຄງຮ່າງແລະເຕັກໂນໂລຊີກະສິກຳ ຫຼືປະຊາຊົນ ຫຼືຢູ່ໃນປ່າສະຫງວນຈະໄດ້ນຳໃຊ້.

ໂຄງປະກອບດ້ານນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍແລະການປົກຄອງ

ໝວດນີ້ ຈະໄດ້ຍົກບັນດາກົດໝາຍ, ດັ່ງລັດແລະລະບູບການ ຫຼືໄດ້ປະກາດໃຊ້ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຄງການ ລວມທັງ ບັນດາສິນທີສັນຍາສາກົນ ຫຼືກຳນົດພັນທະໜ່າລັດຖະບານ. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນພື້ນຖານ ຂອງລະບູບກົດໝາຍລາວ ສໍາລັບການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນສິ່ງແວດລ້ອມທັງໝົດ. ມັນໄດ້ກຳນົດໂຄງປະກອບລວມ ສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ຂໍ້ມີຈຸດປະສົງ ປົກປັກຮັກສາແລະຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຍືນຍົງຂຶ້ນ. ອົງການວິທະຍາສາດ ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ(ອວຕສ) ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດ

ລ້ອມ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກະຊວງຕ່າງໆ ກໍໄດ້ອອກບົດແນະນຳເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆ ຂອງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ອວຕສ ຍັງມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ໃນການອອກໃບຢັ້ງຍືນສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ໂຄງການ ໂດຍມີເງື່ອນໄຂແລະບໍ່ມີເງື່ອນໄຂ ຫຼັງຈາກໄດ້ກວດການບົດລາຍງານການສຶກສາ ຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແບບລະອຽດ ຫຼືສະເໜີໂດຍ ອົງການແລະບັນດາກະຊວງຕ່າງໆ ຫຼືກ່ຽວຂ້ອງ. ເພື່ອປະຕິບັດຕາມເນື້ອໃນ ຂອງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ບໍລິສັດໄຟພ້າງຈຳເຫັນ 2 ຈຶ່ງໄດ້ກະກຽມ ບົດປະເມີນຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະແຜນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບນີ້. ເນື້ອໂຄງການ ໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມ ຂອກຫາການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກສະຖາບັນການຕົງສາກົນຕ່າງໆ, ບົດລາຍງານການສຶກສາຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສະບັບນີ້ ຍັງໄດ້ຮັດຕາມເງື່ອນໄຂຫາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມແລະສັງຄົມ ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ແລະ ຕາມສັນຍາແລະສິນທີສັນຍາສາກົນ ຫຼືກ່ຽວຂ້ອງ.

ບັນດາກົດໝາຍແຫ່ງຊາດ

ໃນຫວ່າງບໍ່ດິນມານີ້, ລັດຖະບານ ໄດ້ພັດທະນາແລະບັບປຸງລະບູບກົດໝາຍ ແລະນະໂຍບາຍສໍາລັບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ. ໝວດນີ້ ໄດ້ຍົກບັນດານະໂຍບາຍ ແລະ ລະບູບກົດໝາຍ ຫຼືກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມຂອງໂຄງການ.

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, 1999

ຫຼັກການພື້ນຖານ ກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ມີຄື: ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງມີແຜນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ; ທຸກຄົນ ແລະ ທຸກອີງການຈັດຕັ້ງ ຢູ່ໃນ ສປປລາວ ຕ້ອງມີ ພັນທະປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ; ຜູ້ທີ່ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕ້ອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ

ເນື້ອໃນອັນສຳຄັນຂອງວິດໝາຍ ຍັງມີ: ໂຄງການພັດທະນາ ແລະກິດຈະການຕ່າງໆ ຫີ້ ເຫັນວ່າມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕ້ອງໄດ້ຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ (ມາດຕາ 8). ບຸກການຈັດຕັ້ງ ລ້ວນແຕ່ມີພັນທະເຂົ້າຮ່ວມໃນການຄວບຄຸມມືນລະພິດ (ມາດຕາ 22) ໂດຍດໍາເນີນ ໄຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ຫີ້ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໂດຍການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການ ລວມທັງແຜນຄູ່ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ສຳລັບ
ໂຄງການໄຟຟ້ານີ້ຕີກ. ອວຕສ ຍັງໄດ້ ພັດທະນາ
ລະບຽບການຈຳນວນໜຶ່ງ ເພື່ອເຮັດການປະເມີນຜົນ
ກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງໂຄງການໄຟຟ້ານີ້ຕີກ
(2000, 2001). ລະບຽບການ ແລະມາດຖານເຫຼົ່ານີ້
ໄດ້ກຳນົດຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງເຮັດການປະເມີນຜົນ
ກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມລວມ ລວມທັງ ເວລາສຳລັບ
ການປະເມີນຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນວົງຈອນ
ຂອງການພັດທະນາໂຄງການ. ມັນໄດ້ ລວມເອົາ
ການວິໄຈບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ, ມີການສຶກສາ
ຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ການປະ
ເມີນຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແບບລະອຽດ ລວມທັງ
ເນື້ອໃນ ແລະສູບແບບ ຂອງການລາຍງານ ແລະ
ການ ຮັບຮອາເອົາໂຄງການ.

កិច្ចការណ៍របស់ខ្លួន, 1996

ກະຊວງກະສິກຳແລະປ່າໄມ້, ກົມປ່າໄມ້
ໄດ້ມີ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດ
ໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້. ແຫ້ກຳນົດສຳຄັນໃນກົດໝາຍ
ດັ່ງກ່າວ ມີ: i) ຂັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ປະກອບດ້ວຍ
ຂັບພະຍາກອນທັງໝົດ ລວມທັງສິ່ງທີ່ມີຂີວິດ ແລະ
ມີຂີວິດ ຂຶ້ງປະກອບມີ ດິນ, ຫິດພັນ, ຕື່ນໄມ້, ນັ້,
ສັດນົ້າ, ສັດປ່າ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ມີທັງໝົດຢູ່ໃນເຂດ
ທີ່ດິນປ່າໄມ້ (ມາດຕາ 3); ii) ບຸກຄົນ ແລະ
ການຈັດຕັ້ງ ລ້ວນແຕ່ມີພັນຫະ ໃນການປົກປັກຮັກສາ
ປ່າໄມ້, ແລະ ຂັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ລວມທັງ
ແຫຼ່ງນັ້ນ, ສັດປ່າແລະສິ່ງແວດລ້ອມ (ມາດຕາ 8)
ແລະ iii) ລັດຖະບານ ແມ່ນຮັບຜິດຊອບ ໃນການ
ອະນຸຍາດ ໃຫ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນແລະຂັບພະຍາກອນປ່າ
ໄມ້. ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ (ມາດຕາ 16) ໄດ້ຈັດ
ປ່າໄມ້ອອກເປັນ 5 ປະເທດ: ປ່າເບືອງກັນ, ປ່າສະ
ທັງວນ, ປ່າຜະລິດ, ປ່າພື້ນໜູ ແລະປ່າຊຸດໂຂມ. ໃນ
ການຄຸ້ມຄອງຂັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ກະຊວງກະສິກຳ
ແລະປ່າໄມ້ ມີສິດແລະໝໍາທີ່ ເປັນເສນາທິການໃຫ້
ລັດຖະບານ ໃນການຜັນຂະຫຍາຍ ໃຫ້ເປັນແຜນ
ງານ, ໂຄງການລະຫຼາດແລະລະບູບກົດໝາຍ (ມາດ

ຕາ 60). ເມື່ອໂຄງການ ຈະສ້າງຜົນກະທິບຕໍ່ປ່າໄມ້
ຈຳນວນຫົ່ງ, ກະຊວງກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ ຈະໄດ້
ກວດກາ ບິດລາຍງານການປະເມີນຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງ
ແວດລ້ອມ ສຳລັບເຂດກໍສ້າງ, ເຂດຍົກຍ້າຍຈັດສັນ
ປະຊາຊົນ, ເຂດຖຶນເສດດິນ, ເຂດລະເບີດຫົນ ແລະ
ແລວສາຍສິ່ງ. ສ່ວນໝາຍດິນປ່າໄມ້ ໃນເຂດຍົກຍ້າຍ
ຈັດສັນປະຊາຊົນ ຢູ່ພູພຽງນາກາຍ ຈະໄດ້ມີການຈັດ
ໃຫ້ເປັນປ່າຍະລິດ. ເຂດເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຕິດກັບ ສິ້ນ
ເໜີ້ອຂອງອ່າງນຳມາລູ ຫຼົງທີ່ວ່າ ເປັນແລວທາງຫງວ
ຂອງສັດປ່າ ແລະດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງທີ່ວ່າເປັນປ່າຢ້ອງກັນ ຫຼື
ປ່າສະຫງວນ. ການກຳນົດປະເພດປ່າໄມ້ ໃນທີ່ວັນ
ພຽງນາກາຍ ຈະສໍາເລັດ ກ່ອນເລີ້ມສ້າງໂຄງການ.
ການກຳນົດດັ່ງກ່າວ ຍັງຈະຊ່ວຍໃນການຮັດການປະ
ເມີນຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຫຼືຕິດພັນກັບເຂດ

កិច្ចការណ៍របស់ខ្លួនខ្លួន និងការរៀបចំសាខាដែលមានភាពជាប្រព័ន្ធផ្លូវការ និងការរៀបចំសាខាដែលមានភាពជាប្រព័ន្ធផ្លូវការ

กิดหมายว่าด้วยมีําและอับพะยາກອນນຳ
(ຫຼືກິດหมายນຳ) ແມ່ໄສຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ນີ້
ແບບຍືນຍົງ. ການນຳໃຊ້ນີ້ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດອອກ
ຄື: ການນຳໃຊ້ ຂະໜາດນ້ອຍ, ກາງແລະໃຫຍ່
(ມາດຕາ 14) ແລະ ກິດหมาย ຍັງໄດ້ກຳນົດສິດ,
ພັນຂະ ແລະ ຫັນຕອນເພື່ອໄດ້ຮັບການເຫັນດີໃນ
ການນຳໃຊ້ອັບພະຍາກອນນຳ (ມາດຕາ 3 ແລະ 4).
ກິດหมายນຳ ໄດ້ກຳນົດຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງ
ຮັດບິດລາຍງານ ຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສົ່ງ
ແວດລ້ອມ ສໍາລັບໂຄງການນຳໃຊ້ນີ້ ຂະໜາດໃຫຍ່
(ມາດຕາ 18). ເພື່ອໃນກິດหมาย ຍັງກວມເອົາ
ການກໍ່ສ້າງອ່າງເກັບນຳ ເພື່ອຈຸດປະສົງການຂຶນລະ
ປະຫານ, ບໍລິໂພກ, ອຸບປະໂພກ ແລະ ພະລິດ
ພະລັງງານ. ການນຳໃຊ້ ນີ້ແລະອັບພະຍາກອນແຫ່ງ
ນີ້ ຂະໜາດໃຫຍ່ແລະກາງ ຕ້ອງໄດ້ມີການ
ອະນຸຍາດ ສະເພາະສໍາລັບ ການພັດທະນາອ່າງເກັບ
ນຳ (ມາດຕາ 17). ກິດหมายດັ່ງກ່າວ ບໍ່ໄດ້ກຳນົດ
ໃຫ້ຮັດແຜນຄູ່ມອງອ່າງນີ້. ສໍາລັບການພັດທະນາ

ໂຄງການໄຟຟ້ານົກຕິກ, ມັນຈະເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັດ
ບີດລາຍງານການປະເມີນຜົນກະທິບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ
ກ່ອນສ້າງໂຄງການ. ຄະນະກຳມະການ ປະສານງານ
ຊັບພະຍາກອນນຳ ຫຼືຂຶ້ນກັບຫ້ອງວ່າການ ສຳນັກ
ງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໄດ້ເປັນເສນາທິການ ໃນ
ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນຳ ແລະມີ
ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນການກວດກາແລະການຕິ
ລາຄາບີດລາຍງານ ການປະເມີນຜົນກະທິບຕໍ່ສິ່ງ

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍໄຟຟ້າ, 1997

กิດหมายว่าด้วยไฟฟ้า ได้กำนิดพื้นที่
สำลับกานส้างสันยานสำบากาน ในกานภร์ส้าง
และกานดำเนินโถกานไฟฟ้านี้ติก (มาดتا
11) และกิດຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງກໍສ້າງສາຍສິ່ງ
ไฟฟ้า. ທັງສອງຢ່າງ. กົດหมายດັ່ງກ່າວ ได้ກຳນົດ
ໃຫ້ກໍຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມໜ້ອຍ และ
ໃຫ້ມີການຕິດຕາມກວດກາ ໂດຍໜ່ວຍງານຄຸມຄອງ
ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ສັງກັດຢູ່ໃນກົມໄไฟฟັດ, ກະຊວງ
ອຸດສາຫະກຳແລະຫັດຖະກຳ. ກົດหมาย ได้ກຳນົດ
ໃຫ້ຮັດ ບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງ
ແວດລ້ອມ ໂດຍສະເພາະກັບໂຄງການໄไฟฟ້ານີ້ຕິກ
ຂະໜາດໃໝ່ (มาดتا 6, 12). ບົດລາຍງານ
ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຕ້ອງມີມາດ
ຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ແລະການທິດແກນຄ່າ
ເສຍຫາຍ ຍ້ອນການແຕະຕ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ການ
ດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ຖ້າມີການຍົກຍ້າຍ
ປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ (มาดتا 14, 18).
ກົມໄไฟฟັດ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳແລະຫັດຖະກຳ ຍັງ
ຈະໄດ້ ກວດກາບົດລາຍງານການປະເມີນຜົນກະທົບ
ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງໂຄງການ.

ດຳລັດອື່ນໆ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ໂດຍຫົວໄປ ແມ່ນໄດ້
ກຳນົດ ໃນດຳລັດຕ່າງໆ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ຖືກ
ຕອງ. ດຳລັດສ່ວນໝາວໝາຍ ແມ່ນກູງວຂ້ອງ
ກັບໂຄງການ ຊຶ່ງອະທິບາຍໃນວັກຕໍ່ໄປ.

ດំឡើ បាយក្រុងការពិនិត្យ 164 និង 1993 ថ្មី
ក្នុងវឌ្ឍន៍រាយការណាន់សាច់ចោរជាសម្រាប់ខ្លួន

ດែលបានឱ្យការណាតទម្ខិនទិ 193, ចូលឆ្នាំ 2000 ក្នុង
ខេត្ត ភោជន៍រាជធានីសៀមរាប បានបង្ហាញដោយប្រជាធិបតេយ្យ
នាកាយ-ប៊ូលី, និង លោកស្រី ស៊ុខ ស៊ុខ នាកាយ-ប៊ូលី និង
អំពីការបង្ហាញដោយប្រជាធិបតេយ្យ នាកាយ-ប៊ូលី និង លោកស្រី ស៊ុខ ស៊ុខ នាកាយ-ប៊ូលី.

ເພື່ອການນິດເຂດຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂອງກັບໂຄງການ ໃຫ້ຈະແຈ້ງແລະຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ດຳລັດໄດ້ການນິດເຂດແດນຂອງ: ປ່າສະຫໍາວຸນນາກາຍ-

ນັ້ນເຫີນ, ແລວທາງໜງວຂອງສັດປ່າສອງປ່ອນ ລະ
ຫວ່າງ ປ່າສະຫງວນນາກາຍ-ນັ້ນເຫີນ ແລະ ປ່າ
ສະຫງວນຫຶ່ນໜາມໝໍ ແລະລະຫວ່າງ ປ່າສະຫງວນ
ນາກາຍ-ນັ້ນເຫີນ ແລະ ປ່າສະຫງວນພູຫືນປຸນ; ອ່າງ
ເກັບນຳໃນລະດັບສູງສຸດ; ແລະເຊັດ ອິກຍ້າຍຈັດສັນ¹
ປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຢູ່ພູງງາກາຍ.

ເຊດທີ່ໄດ້ໝາຍ ເພື່ອຕັດໄມ້ແລະພື້ນຕ່າງໆ
ກໍໄດ້ຮັດ ໃນອ່າງເກັບນ້ຳສູງສຸດຄືໃນລະດັບ 538 ມ
ທຸງບໃສ່ລະດັບນົ້າທະເລປານກາງ. ການກຳນົດ ແລວ
ທາງທຽວຂອງສັດປ່າ ສອງບ່ອນ ລະຫວ່າງ ບ່າສະ
ຫງວນແຫ່ງຊາດສາມແຫ່ງ ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງ
ການທິດແກນຄ່າເສຍຫາຍ ສຳລັບໂຄງການ. ແລວ
ທາງທຽວຂອງສັດປ່າສອງບ່ອນ ຈະໄດ້ເຊື່ອມຕໍ່ ປ່າ
ສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ສາມແຫ່ງ ທີ່ລ້ອມໂຄງການນັ້ນ
ເປັນຢ່າງດີ. ແລວທາງທຽວຂອງສັດປ່າເຫຼື່ອນີ້ ຈະໄດ້
ຮັບການຄຸ້ມຄອງ ໂດຍອີງການຄຸ້ມຄອງແລະປົກປັກ
ຮັກສາອ່າງໂຕ່ງ ຂອງປ່າສະຫງວນນາກາຍ-ນັ້ນເຫີນ.

ດំឡើង នាយិកលេខទម្រង់ 25, 2001 វេចបាន
រក្សាការសាធារណ៍ទី ៩ នៃការត្រួមទៅនឹងនិង
ទំនាក់ទំនង 2

ໄປພ້ອມງົງກັນກັບການກວດກາ ແລະ ການ
ເຈລະຈາ ກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມແລະອີງການ ຈັດຕັ້ງຂອງ
ລັດຖະບານຕ່າງໆ, ດຳລັດສະບັບນີ້ ໄດ້ສ້າງຕັ້ງ
ອີງການຄຸ້ມຄອງ ແລະປົກປັກຮັກສາອ່າງໂຕ່ງນີ້ເຫັນ
2. ມັນໄດ້ກຳນົດລະອຽດ ຈຸດປະສົງ, ເນື້ອມາຍ
ແລະ ຫັນທີ່ຂອງອີງການດັ່ງກ່າວນີ້ ແລະ ສະມາ
ຊີກະກະພາບ ຂອງຄະນະກຳມະການ ເພື່ອປົກປັກ
ຮັກສາແລະຄຸ້ມຄອງ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ. ຄວາມ
ຮັບຜິດຊອບຂອງອີງການດັ່ງກ່າວ ແມ່ນ ໄດ້ອະທິ
ບາຍລະອຽດ ໃນໂຄງຮ່າງແລະແຜນປະຕິບັດງານ
ການຄຸ້ມຄອງສົ່ງແວດລົມແລະສັງຄົມ.

ຂໍ້ຕົກລົງແລະ ຄຳສັ່ງອື່ນໆຂອງລັດຖະມົນຕີ

ນະໂຍບາຍການຂຸດຄືນໄມ້ ໃນປະຈຸບັນ
ປະກອບດັວຍ ຄຳສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີສະບັບ

ເລກທີ 15 ວ່າດ້ວຍການຫ້າມຊຸດຄົນໄມ້ຫຼຸກຂະນິດ ອອກຈາກເຂດປ່າສະຫງວນ ແລະ ແລວທາງໝາງ ຂອງສັດປ່າ ທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ. ນະ ໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ຂອງໃຫຍ້ນ ປະກອບດ້ວຍ ຄຳສັ່ງຂອງລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 535, ລົງວັນທີ 18/6/2001. ນອກຈາກຈຸດປະສົງ ຂອງ ການຄຸ້ມຄອງ ປ່າສະຫງວນນາກາຍ-ນຳເທິນ ແລະ ລະບຽບການສະເພາະ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ສັດປ່າແລ້ວ, ຍັງມີ: ຄຳສັ່ງຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ສະບັບເລກທີ 76. ຄຳສັ່ງນີ້ ໄດ້ຫ້າມ ລ່ານີ້ ແລະ ຄ້າຂາຍສັດປ່າແລະສັດນີ້ ທັງຢູ່ພາຍໃນແລະກັບຕ່າງປະເທດ, ການນຳເຂົ້າຫຼົກການຜ່ານໄປປະເທດທີ່ສາມ. ຄຳສັ່ງນີ້ ແມ່ນມີກ່ອນການຕົກລົງ ຂອງຫ້ອງວ່າການສຳນັກງານ ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມ ສິນທີ່ສັນຍາວ່າດ້ວຍການຫ້າມລ່ານີ້ ແລະ ຄ້າຂາຍຊຸດພັນ ຫ້າຖຸກໄພຂຶ່ມຂູ້. ການຫ້າມຄ້າຂາຍສັດປ່າ ໄດ້ເປັນພື້ນຖານ ສຳລັບລັດຖະມານ ທີ່ຈະເຂົ້າເປັນ ພາຄີສິນທີ່ສັນຍາດັ່ງກ່າວ.

ນະໂຍບາຍຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ ຂອງ ລັດຖະບານ

ໃນປີ 1997, ລັດຖະບານລາວ ໄດ້ວ່າງນະໂຍບາຍ ວ່າດ້ວຍການຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ ແຫ່ງຊາດ ສຳລັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບຈາກໂຄງການ ພັດທະນາ. ຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍໄພໜ້າ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນີ້ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຫາງໝວງ, ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ການທິດແນນ ແລະ/ຫຼືທີ່ດິນທິດແນນ ແກ່ປະຊາຊົນ ຫ້າໄດ້ຮັບຜົນກະທິບຈາກການກໍ່ສ້າງ ແລະການດຳເນີນໂຄງການ. ຮ່າງນະໂຍບາຍ ວ່າດ້ວຍການຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ ສຳລັບໂຄງການໃຫຍ່ ສປປລາວ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດ ລະບຽບການ ເພື່ອກະກົມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນງານຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ ແບບໍ່ສະໜັກໃຈ. ນອກຈາກສິດທິ ຂອງປະຊາຊົນບັນດາ ເຜົ່າ ຫ້າກໍານົດໃນລັດຖະທຳມະນູນລາວ ຫ້າມີຜົນບັງ

ຄັບໃຊ້ມາແຕ່ປີ 1992 ຕາມເອກະສານນະໂຍບາຍທີ່ມີໃນມະຕິຂອງ ຄະນະກຳມະການສູນກາງພັກກ່ຽວກັບບັນຫາຊົນເຜົ່າ. ນະໂຍບາຍດ້າງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ນຳໃຊ້ ເພື່ອເປັນບ່ອນອົງໃນການວາງແຜນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການພັດທະນາ ແຜນງານທິດແນນທຳເສຍຫາຍ. ແຜນຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ ໄດ້ມີການພື້ນຟຸເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າເຈົ້າສາມາດພື້ນຟຸແລະປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງພວກເຂົ້າເຈົ້າ.

ນະໂຍບາຍຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນໃນໂຄງການນຳເທິນ 2 ທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ ຄະນະກຳມະການຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ ຂອງໂຄງການນຳເທິນ 2 ໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາ ໃນເດືອນມີຖຸນາ ປີ 2002 ໂດຍ ທ່ານຮອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໃນຖານະເປັນເອກະສານດັດແກ້ ນະໂຍບາຍຍົກຍ້າຍຈັດສັນປະຊາຊົນ ຕາມໃບແຈ້ງການເລກທີ 1147/ຄຜ. ຈຸດປະສົງຂອງນະໂຍບາຍນີ້ ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ຕອບສະໜອງເຂດຜະລິດກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ ແລະພັດທະນາມາດຕະການທິດແນນທຳເສຍຫາຍ ສຳລັບປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ ໂດຍແນໃສ່ຍົກລະດັບແລະພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ໃຫ້ດີຂຶ້ນເປັນກ້າວໆ. ດຳລັດນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 193 ໄດ້ກຳນົດເຂດ ສຳລັບຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນໄປຢູ່ໃໝ່ ແລະ ດຳລັດສິມ ຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເລກທີ 37/ນຍ ກໍໄດ້ຮັບຮອງເອົາການມອບທີ່ດິນ ໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ. ຕາມຫັດສະນະກົດໝາຍແລ້ວ, ມັນມີຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ສອງປ່າງ ສຳລັບປະຊາຊົນທີ່ຖືກຍົກຍ້າຍ ທີ່ i) ພວກເຂົ້າເຈົ້າມີກໍາມະສິດຕໍ່ທີ່ດິນ ໃນຮູບແບບໄດ້ໜຶ່ງ ແລະ ii) ສາມາດນຳໃຊ້ຂັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນເຂດນຶ່ງ.

ລັດຖະບານ ໄດ້ໃຫ້ສິດທິແກ່ບຸກຄົນ, ອອບຄົວແລະອົງການຈັດຕັ້ງ ໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍດິນ, 1997 ທີ່ "ສິດນຳໃຊ້" ຊື່ວຄາວ

ໃນໄລຍະ 5 ປີ ຫຼື "ໃຫ້ເຊົ່າ" 30 ປີ. ກະຊວງການເງິນ ໂດຍຮ່ວມກັບທ້ອງວ່າການສໍານັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໄດ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນການລົງທະບຽນ ແລະ ການໃຫ້ເຊົ່າທີ່ດິນ. ກະຊວງກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ ແມ່ນຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ. ສໍາລັບປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບາກໂຄງການ, ດຳລັດເລກທີ 37/ນຍ ໄດ້ຢູ່ສະເພາະວ່າ ພະແນກກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ແຂວງ ຈະເປັນຜູ້ກຳນົດເຊີດທີ່ຈະຍົກຍ້າຍປະຊາຊົນໄປຢູ່. ກົມວາງແຜນແລະພັດທະນາທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ ຈະເປັນຜູ້ເຮັດການສໍາຫຼວດກ່ອນອະນຸຍາດໃຫ້ເຊົ່າ 30 ປີ ສໍາລັບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ທີ່ຈະສ້າງເປັນທີ່ໜກ ແລະພັດທະນາກະສິກຳ. ການນຳໃຊ້ຜະລິດຕະພັນໄມ້ ຈະໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງໃນລະດັບຊຸມຊົນ ໂດຍສ້າງຕັ້ງເປັນສະມາຄົມປ່າໄມ້ທີ່ເປັນຕົວແທນ ໃຫ້ທັງໝົດຄອບຄົວ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທິບ, ໂດຍໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກກະຊວງກະສິກຳແລະປ່າໄມ້ ແລະກຳນົດລະອຽດຕື່ມໂດຍເຈົ້າເມືອງ.

ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງລັດຖະບານຕໍ່ສົນທິສັນຍາສາງ

ວິທີການເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ພັນທະບູກກຳນົດໄວ້ ໃນສົນທິສັນຍາສາກົນ ຂໍ້ງລັດຖະບານເປັນພາສີ ແມ່ນເປັນບັນຫາທີ່ເປີດເຜີຍທີ່ວ່າໃນລັດຖະບານ. ລັດຖະທຳມະນຸນ ບໍ່ໄດ້ຢູ່ສະເພາະວ່າ ສປປລາວ ມີລະບົບກົດໝາຍດັ່ງວ່າ (ບໍ່ໄດ້ກຳນົດເປັນກົດໝາຍພາຍໃນຕ່າງໆທາງ) ຫຼືລະບົບແຍກ (ເປັນກົດໝາຍພາຍໃນຕ່າງໆທາງ). ກະຊວງຢູ່ຕິທີ່ໃນປະຈຸບັນນີ້ໄດ້ ຮ່າງຂໍກຳນົດ ສໍາລັບການຄວບຄຸມການໃຫ້ສັດຕະຍາບັນສົນທິສັນຍາ ເປັນລະບົບແຍກ. ໃນປະຈຸບັນນີ້, ໄດ້ເຊົ່າໃຈວ່າ ເມື່ອໄດ້ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງເອົາ ສົນທິສັນຍາສາກົນ, ລະບົບກົດໝາຍ ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດ ຂອງສົນທິສັນຍານັ້ນ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ເໝາະສົມ ໂດຍລວມເຂົ້າໃນກົດນີຕົກກຳ. ສະພາແຫ່ງຊາດ ໄດ້ປະກາດໃຊ້ກົດໝາຍສະເພາະ ທີ່ພົວພັນກັບພັນທະ

ຂອງຕົນ ຕາມສົນທິສັນຍາສາກົນຕ່າງໆ. ສັນຍາແລະສົນທິສັນຍາສະເພາະ ທີ່ສະເໜີໃນໝວດນີ້ ແມ່ນພົວພັນກັບຊີວະນາງພັນ, ການພັດທະນາສົງຄົມແລະການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນວັດທະນະທຳ ອັນສາຄັນ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ສົນທິສັນຍາໄດ້ກຳນົດໃຫ້ລັດຖະບານປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນ, ແຕ່ໃນບາງສົນທິສັນຍາ ໃນປະຈຸບັນ ກໍຍັງບໍ່ຫັນມີພື້ນຖານໄວ້ໃນກົດໝາຍ ລາວເລີຍ.

ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍຊີວະນາງພັນ

ໃນປີ 1992, ສປປລາວ ໄດ້ລົງນາມ ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍຊີວະນາງພັນ ຊຶ່ງໃນນັ້ນ ໄດ້ມີພັນທະຈຳນວນໜຶ່ງ ລວມທັງການສ້າງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ການພັດທະນາບົດແນະນຳ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ, ກຳນົດແລະຄວບຄຸມຕິດຕາມ ສ່ວນປະກອບຂອງຊີວະນາງພັນ ແລະປະເມີນຜົນກະທິບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈາກໂຄງການພັດທະນາ ທີ່ມີຜົນກະທິບທີ່ບໍ່ດີ ຕໍ່ຊີວະນາງພັນ. ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 1995, ສປປລາວ ໄດ້ເຊັນສົນຍາອາຊຽນ ວ່າດ້ວຍການອະນຸລັກທຳມະຊາດ ແລະຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຊຶ່ງກວມລວມເອົາທັງເນື້ອໃນພື້ນຖານຂອງສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍຊີວະນາງພັນ. ລະບູບກົດໝາຍຈຳນວນໜຶ່ງ ໄດ້ປະກາດໃຊ້ ເພື່ອປະຕິບັດພັນທະຂອງລັດຖະບານ ເຊັ່ນ: ດຳລັດນາຍົກລັດຖະມົນຕີ 164 ໃນປີ 1993 ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການສ້າງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນປີ 1999 ແລະລະບູບການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ, ສັດບ່າສັນຕິ ໃນປີ 2001. ລະບູບການເຫຼົ້ານີ້ ໄດ້ກຳນົດບັນດາຫຼັກການ ກ່ຽວກັບການສ້າງຕັ້ງ ແລະການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ.

ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການປູ່ງແປງດິນຟ້າອາກາດ

ໃນປີ 1995, ລັດຖະບານ ໄດ້ເປັນພາສີສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການປູ່ງແປງດິນຟ້າອາກາດ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ໃນປະຈຸບັນນີ້ໃນ ສປປລາວ ມີອຸດສາ ຫະກຳຂະຫຍາຍຕົວໜ້ອຍກຳຕາມ, ແຕ່ລັດຖະບານກຳ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ການພັດທະນາປະເທດໃນອະນາຄົດ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບເຖິງອຸດສາ ຂອງສິນທີສັນຍາ. ໃນກໍລະນີໂຄງການນີ້, ບັນຫາໜຶ່ງ ທີ່ຢູ່ໃນພາກ 3 ແມ່ນຫ່າຍແຮງທີ່ຈະຜະລິດຫາດອາຍ ພິດເຮືອນແກ້ວ ຈາກອ່າງເກັບນີ້. ເຖິງອຸດສາ ຈະ ນວນໜຶ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຄງການ ມີ:

- ການປັບປຸງປະສິດທິພາບດ້ານພະລັງງານ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂະແໜງເສດຖະກິດ;
- ການປົກປັກກັບການ ແລະການປັບປຸງແຫຼ່ງຂຶ້ນຂັບຫາດອາຍພິດເຮືອນແກ້ວ ໂດຍຄໍານິງເຖິງພັນທະ ໃນສັນຍາສິ່ງແວດລ້ອມສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- ການສົ່ງເສີມ ແລະວິທີການຄຸມຄອງປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ, ການປັບປຸງແລະການພື້ນພູປ່າໄມ້.
- ການສົ່ງເສີມຮູບແບບກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ໂດຍຕິດພັນກັບເລື້ອງດິນຝ້າອາກາດ.
- ມາດຕະການຈຳກັດ ແລະ/ຫຼື ຫຼຸດລົງການບ່ອຍຫາດອາຍພິດເຮືອນແກ້ວ.
- ການຈຳກັດ ແລະ/ຫຼື ການຫຼຸດລົງການບ່ອຍຫາດອາຍມີເຖນ.

ສິນທີສັນຍາວ່າດ້ວຍການປົກປັກກັບການມຳລະດິກທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະທຳມະຊາດຂອງໂລກ

ລັດຖະບານ ໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນສິນທີສັນຍາດັ່ງກ່າວ ໃນວັນທີ 20/6/87. ດຳລັດປະທານປະເທດ ວ່າດ້ວຍການອະນຸລັກມຳລະດິກ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະທຳມະຊາດ ທີ່ອອກໃນປີ 1997 (ເລກທີ 03/ປທ) ໄດ້ກຳນົດລະບຽບການແລະມາດຕະການ ສຳລັບການຄຸມຄອງ, ການອະນຸລັກ, ການສະຫງວນແລະການນຳໃຊ້ມໍລະດິກທຳມະຊາດ ລວມທັງ ການຍິກລະດັບຂັບສິນບັດຄົງທີ່ແລະບໍ່ຄົງທີ່ ທີ່ມີມູນຄ່າ ທາງດ້ານປະຫວັດສາດ,

ວັດທະນະທຳສື່ບົກທຳມະຊາດ ເຊົ້າເປັນມໍລະດິກ ແຫ່ງຊາດ (ມາດຕາ 1).

ກະຊວງ ວັດທະນະທຳ ແລະ ຖະແຫຼງຂ່າວແມ່ນຮັບຜິດຊອບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທີສັນຍາ ສຳລັບການປົກປັກກັບການ ຊັບພະຍາກອນ ມຳລະດິກວັດທະນະທຳແລະທຳມະຊາດ ຂອງໂລກ. ສິນທີສັນຍາດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ເລີ່ມໃສ່ປົກປັກກັບການ ແລະອະນຸລັກມຳລະດິກທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງໂລກລວມທັງ ທີ່ນອາໄສຂອງພິດແລະສັດ ທີ່ຕິກູ່ໃນອັນຕະລາຍແລະສະຖານທີ່ ທີ່ມີຄຸນຄ່າຫາງດ້ານວັດທະນະທຳ ອັນໂດດເດັ່ນ.

ການສ້າງວັດທະນະທຳ ທີ່ເປັນວັດຖຸ ໃນເຂົ້າງຕົ້ນ ໄດ້ເຮັດໃນເຂດພູພຽງນາກາຍແລ້ວ ໃນປີ 1995. ກ່ອນການກໍ່ສ້າງໂຄງການ, ຫຼົມທີ່ປົກສາ ທີ່ຄັດເລືອກໂດຍ ບໍລິສັດໄຟ້ພ້ານຕີເທິນ 2 ຈະໄດ້ດຳເນີນ ການສ້າງວັດລະອຽດ ໃນເຂດກໍ່ສ້າງໂຄງການແລະພູພຽງນາກາຍ ໃນເຂດອ່າງເກັບນີ້. ຈຸດປະສົງຂອງການສ້າງວັດຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດໃນ ບົດປະເມີນຜົນກະທິບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະແຜນການຄຸມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ.

ສັນຍາວ່າດ້ວຍການຮ່ວມມືເພື່ອການພັດທະນາທ່າງແມ່ນຫ້ອງແບບຍືນຍົງ

ລັດຖະບານສປປລາວ ໄດ້ໃຫ້ ສັດຕະຍາບັນສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການຮ່ວມມືເພື່ອການພັດທະນາທ່າງແມ່ນຫ້ອງແບບຍືນຍົງ ໃນປີ 1995. ຈຸດປະສົງເຂົ້າງຕົ້ນຂອງສັນຍາ ແມ່ນຮັບປະກັນການພັດທະນາໃຫ້ຍືນຍົງ, ການນຳໃຊ້, ການຄຸມຄອງ ແລະການອະນຸລັກຂັບພະຍາກອນ ຈາກແມ່ນຫ້ອງ.

ເນື້ອໃນ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໂດຍກົງກັບໂຄງການ ລວມມີ:

- ຮ່ວມມື ໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ການນຳໃຊ້, ການຄຸມຄອງແລະການອະນຸລັກ ນັ້ນແລະຂັບພະຍາກອນ ຈາກແມ່ນຫ້ອງ;
- ຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນການພັດທະນາຜົນໄດ້ ໃຫ້ບັນດາພາຕີ ສັນຍາຫັງໝົດ ແບບຍືນຍົງ;

- ປົກປ້ຽກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ, ສັດນີ້ແລະນິເວດວິທະຍາ ຂອງ ອ່າງແມ່ນໜີ້ຂອງ;
- ຮັບຮອງ ເອົາຂັ້ກໍານິດ ທີ່ກໍານິດໄວ້ໃນສັນຍາ ຫຼື ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຕ່າວນີ້ໃນອ່າງແລະລະຫວ່າງ ອ່າງ;
- ຮ່ວມມືໃນການຮັກສາກະແສນນີ້ໃນລຳນັ້ນໜີ້ຂອງ;
- ຫຼືກລົງ, ເຮັດໃຫ້ໜ້ອຍລົງແລະຫຼຸດຜ່ອນ ຜົນສະ ທ້ອນ ຫຼືເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ;
- ຮັບປະກັນ ໃຫ້ແມ່ນໜີ້ຂອງ ບໍ່ມີສິ່ງກົດຂວາງ, ມາດຕະການແລະແຜນການ ທີ່ອາດແຕະຕ້ອງ ຕໍ່ການເດີນເຮືອ.

ການວາງແຜນພັດທະນາໂຄງການ ໄດ້ລວມ ເອົາຫຼາຍບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສັນຍາ. ນອກຈາກ ຜົນກະທົບທາງດ້ານທຶກກະສາດ ຕໍ່ແມ່ນໜີ້ຂອງແລ້ວ, ສາຍສິ່ງໄຟຟ້າ 500 ກິໂລໂວນ ຫຼືຈະຂ້າມແມ່ນໜີ້ຂອງ ເພື່ອສິ່ງພະລັງງານໄຟຟ້າ ໄປໃຫ້ປະເທດໄທ. ການ ອອກແບບສາຍສິ່ງໄຟຟ້າ ຈະບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບ ຕໍ່ ການເດີນເຮືອ ຕາມລຳແມ່ນໜີ້ຂອງ.

ສາຍນີ້ສາກົນ

ແມ່ນໜີ້ຂອງ ແມ່ນສາຍນີ້ສາກົນ ຫຼືມີສາຍ ສິ່ງໄຟຟ້າຂອງໂຄງການນີ້ເທິນ 2, 500 ກິໂລໂວນ ຈະຂ້າມ, ການແຈ້ງການ ແມ່ນໄດ້ສິ່ງໄປຢ້າງບັນດາ ປະເທດ ຫຼືຢູ່ລູງບ່ແມ່ນໜີ້ຂອງ ຄື: ຈິນ, ມຽນມາ, ໄທ, ກຳປູເຈຍ ແລະ ຫວງດຸນມາ ແລະລວມທັງ ຄະນະກຳມາທີ່ການແມ່ນໜີ້ຂອງ. ການແຈ້ງການ ເບື້ອງຕົ້ນ ໄດ້ຮັດອອກໃນປີ 1996 ຫາຫຼຸກໆປະເທດ ຫຼືໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ແລະບໍ່ມີຄຳຕອບ ກັບຄືນ. ການແຈ້ງການ ຄັ້ງທີ 2 ໄດ້ສິ່ງໄປຫາ ຄະນະກຳມາ ທີ່ການການແມ່ນໜີ້ຂອງ ໃນປີ 2000 ໂດຍຄະນະ ກຳມະການແມ່ນໜີ້ຂອງແຫ່ງຊາດລາວ ແລະການສະ ເໝີໂຄງການຕໍ່ຄະນະກຳມະການຮ່ວມ ກ່ອນກອງປະ ຊຸມສະພາຂອງຄະນະກຳມະການດັ່ງກ່າວ ໃນເດືອນ ຕຸລາ 2000. ການແຈ້ງການ ຄັ້ງທີ 3 ໄດ້ຮັດອອກ ໃນປີ 2003 ແລະ ຫັງມີດແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບຄຳຕອບ

ໃດໆເລີຍ, ວັນນີ້ ກໍາໝາຍວ່າບໍ່ມີປະເທດໃດ ຖັດ ຄ້ານ ຕໍ່ການສ້າງສາຍສິ່ງໄຟຟ້າຂ້າມແມ່ນໜີ້ຂອງ.

ເຂດຂັດແຍ້ງ

ບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເຂດຂັດແຍ້ງ ແມ່ນມາ ຈາກບັນຫາ ສາຍສິ່ງໄຟຟ້າຂ້າມແມ່ນໜີ້ຂອງ. ມີເສົາ ໄຟຟ້າສອງເສົາທີ່ຈະໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ. ເສົາ ຫົ່ງແມ່ນຈະ ສ້າງຢູ່ໃກ້ກັບເບື້ອງ ສປປລາວ ແລະ ເສົາຫົ່ງອີກ ແມ່ນ ຈະຢູ່ໃນເບື້ອງໄທ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ໄດ້ຍົກບັນຫາ ຂຶ້ນນຳກັນຈຳນວນໜົ່ງ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ກຳຕາມ ໃນເຂດຊາຍແດນສາກົນ, ຫັງສອງປະເທດ ກຳສາ ມາດຕິກລົງຮັບຮອງເອົາ ສະຖານທີ່ສ້າງເສົາໄຟຟ້າ ຫຼືຢູ່ ໄກສ້າຍແດນຂອງແຕ່ລະຝ່າຍ. ການກໍານິດ ເອົາຈຸດສິ່ງໄຟຟ້າຈາກ ສປປລາວ ໄປໄທ ຢູ່ ລະຫວ່າງກາງ ຂອງເສົາໄຟຟ້າສອງເສົານັ້ນ ບໍ່ ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າ ມັນແມ່ນເຂດຊາຍແດນສາກົນ. ການຕິກລົງຈຸດສິ່ງໄຟຟ້າຄືດັ່ງກ່າວ ແມ່ນການກໍານິດ ເອົາຕ່າງໆກາງ ຫຼືໄດ້ຮັບການເຫັນດີຫັງຈາກ ສປປ ລາວ ແລະຈາກໄທ. ຈາກນັ້ນ, ມັນຈຶ່ງບໍ່ມີການຖືກ ຖຽງກັນແຫ້ຈີງ ວ່າດິນໃນແມ່ນໜີ້ຂອງນັ້ນ ເປັນຂອງ ລາວຫຼືຂອງໄທ ແລະບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ້ງກ່ຽວກັບ ການສ້າງ ສາຍສິ່ງໄຟຟ້າ 500 ກິໂລໂວນ ຂ້າມແມ່ນໜີ້ ຂອງ.

ສິນທີສັນຍາສາກົນອື່ນໆ

ສປປລາວ ຍັງໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນແກ່ສິນທີ ສັນຍາສາກົນ ກ່ຽວກັບການລົບລົ້າຫຼຸກຮູບແບບ ຂອງການແບ່ງແຍກເພດຍິ່ງ ແລະ ສິນທີສັນຍາ ວ່າ ດ້ວຍສິດທິຂອງເດັກນັ້ອຍ. ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອເດັກນັ້ອຍ ແລະ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ ກຳລັງຊ່ວຍເຫຼືອລັດຖະບານ ໃນການ ຮ່າງລະບູບກົດໝາຍສະເພາະ ຫຼືກ່ຽວຂ້ອງ ກັບສອງສິນທີສັນຍາດັ່ງກ່າວ. ໂຄງການຍັງຈະໄດ້ ພິຈາລະນາ ສອງສິນທີສັນຍາເຖິງນັ້ນ. ໃນປີ 1996, ສປປລາວ ໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນແກ່ສິນທີສັນຍາ ວ່າ ດ້ວຍການຕ້າມການກາຍເປັນທະເລຊາຍ ຫຼືມີການ ພົວພັນໜ້ອຍກັບ ໂຄງການໄຟຟ້ານີ້ເທິນ 2.

ການບັງຄັບໃຊ້ແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍ

ກົນໄກສໍາລັບການບັງຄັບໃຊ້ແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ແມ່ນກຳລັງຮ່າງຂຶ້ນ. ມາດຕະການດ້ານການຈັດຕັ້ງ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ແມ່ນໄດ້ຂຶ້ນໃນແຜນໄວ້ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ການຄຸມຄອງສົ່ງແວດລ້ອມໂຄງການ. ອວດສະເໜີນຜູ້ນຳ ໃນການພັດທະນາລະບົບການຕ່າງໆ ຫຼືຈຳເປັນ ແລະການພັດທະນາພະນັກງານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນດຳເນີນງານສົ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ. ອັນທີມີຄວາມສຳຄັນເປັນໝີເສດ ມີຄື:

- ການຮັບຮອງເອົາລະບົບການ ແລະບົດແນະນຳກ່ຽວກັບ ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສົ່ງແວດລ້ອມສຳລັບ ຂະແໜງການອຸດສາຫະກຳ, ກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້, ໄຟຟ້ານົ້າຕົກ, ບໍ່ແຮແລະການຂົນສົ່ງ;

- ການບັບປຸງແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍອະນຸລັກແລະຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້;
- ການບັບປຸງ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງໃນເຂດທີ່ມີໂຄງການໄຟຟ້ານົ້າຕົກທີ່ມີແລ້ວ ແລະມີໃນແຜນ;
- ການຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນການຂະຫຍາຍແລະຄຸ້ມຄອງລະບົບປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ;
- ການບັບປຸງ ຄວາມສາມາດຂອງພະນັກງານ ຫຼືຈະເຂົ້າຮ່ວມ ໃນດ້ານປົກປັກຮັກສາສົ່ງແວດລ້ອມ ໃນເວລາວາງແຜນ ແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການພັດທະນາ;
- ການຂະຫຍາຍ ລະບົບການເກັບກຳຂໍ້ມູນດ້ານສົ່ງແວດລ້ອມ ລວມເອົາ ຂັບພະຍາກອນດິນ, ແຜນທີ່ມີໃຊ້ທີ່ດິນ, ການແບ່ງເຂດ ແລະການປະເມີນ ຄວາມສາມາດຮອງຮັບຂອງດິນ;
- ການຊ່ວຍເຫຼືອຜິກອົບຮິມພະນັກງານ ຂອງອີງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ຫຼືກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສົ່ງແວດລ້ອມ ຂອງໂຄງການກໍ່ສາງໂຄງລ່າງຕ່າງໆ.